

10.11.2014

1/2

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Meritullinkatu 10, Helsinki
PL 29
00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@minedu.fi
verkko@minedu.fi

Viite: Kirjallinen lausuntopyyntö: OKM 16.10.2014; 57/010/2014

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan ja vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitämisluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien säännöksiä luonnosehdotuksesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Toisen asteen koulutuksen rakenteellista kehittämistä ja muutostarvetta perustellaan sillä, että lukio-, ammatillinen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjäverkko on hajautunut liaksi. Niukkenevat resurssit pakottavat kehittämään, kokoamaan ja harventamaan nykyistä järjestäjäverkkoa. Tavoitteena on, että koulutus järjestettäisiin entistä vahvemmissa yksiköissä. Koulutuksen järjestäjien on haettava uutta järjestämislupaa vuoden 2015 aikana. Lupien myöntämisessä OKM käyttää kokonaisharkintaa ja perustaa sen ennen kaikkea taloudellisiin edellytyksiin järjestää koulutusta.

MTK on erittäin huolissaan lukiokoulutuksen saavutettavuudesta koko maassa. Koulutuksen tasa-arvon kannalta tämä on erityisen tärkeä asia. Myös suomalaisen maaseudun näkökulmasta MTK pitää tärkeänä, että toisen asteen koulutuspaikkoja on riittävästi eri puolilla maata. Pelkästään tietotekniikan/etäopetuksen varaan oppiaineiden monipuolista tarjontaa sekä laadukasta opetusta ei voi jättää. On myös muistettava, että lukioiden suureneva oppilasmäärä ei ole tae hyvistä oppimistuloksista. Lukio-opetuksesta kiinnostuneille liian pitkä koulumatka ei saa muodostua lukioon menon esteeksi.

Koulutuksen tehokkuuden kannalta on tärkeää, että koko ammatillista koulutusta tarkastellaan kokonaisuutena. Ammatillisen nuorten peruskoulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestämisen välille ei saa synnyttää turhaa byrokratiaa tai muita hallinnollisia esteitä. Luonnonvara-alan ammatillisen koulutuksen järjestämisen kannalta on tärkeää, että opetusmaatiloja ja -metsiä voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti koulutuksen järjestämis muodosta riippumatta. Näin ollen aikuiskoulutusta tai aikuiskoulutustehtävää ei voi keskittää vain tietyille harvoille koulutuksen järjestäjille. Monimuotoisuus tuo tehokkuutta ja tukee yksilön kannalta joustavien opintopolkujen hyödyntämisen mahdollisuutta.

MTK pitää tärkeänä, että OKM tarkastelee koulutustarjontaa maantieteellisesti koulutusaloittain koulutuslupien myöntöprosessissa ja huolehtii, että alakohtaisen koulutustarjonta on saavutettavissa joka puolella Suomea. Esimerkiksi maatalousalan koulutus on jo nyt

huolestuttavalla tavalla häviämässä Itä-Suomen alueelta. Kerran alasajettua maatalousalan koulutusta on vaikea käynnistää uudelleen.

Luonnonvara- ja ympäristöalan koulutus on keskimääräistä kalliimpaa koulutusta. Koulutusala vaatii laadukkaan koulutuksen järjestämiseen opetusmaatilaa ja –metsät sekä toimintaa edellyttävät koneet. On tärkeää, että alan kannalta oleelliset perustaidot, riittävä käytännön osaaminen sekä työturvallisuuteen liittyvä osaaminen voidaan varmistaa opetusmaatioilla ja –metsissä. Vasta tämän jälkeen opiskelijalle voidaan tarjota työssäoppimispaikkoja maatala- ja maaseutuyrityksissä.

Viljelyolosuhteet ovat erilaiset eripuolella Suomea. Myös tuotantosuunnissa on vaihtelua. Tämän vuoksi laadukas koulutus edellyttää, että luonnonvara-alan koulutusta on kattavasti joka puolella Suomea. Luonnonvara-alan koulutus edellyttää myös, että kesäaika on mahdollisimman hyvin hyödynnetty opetuksessa, sillä käytännön työprosessit painottuvat kasvukauteen. Tämä vaatii koulutuksen järjestämiseltä erilaista lukuvuosirytmää kuin muilla koulutusaloilla.

Järjestäjäverkon rakenteelliseen kehittämiseen on kokonaisuutena vaikea ottaa kantaa, koska siitä puuttuu järjestämislupien myöntämisen kriteeristö sekä asetusluonnos.

MTK huomauttaa, että luonnosehdotuksen taloudellisista vaikutuksista puuttuu laskelma siitä, miten kouluverkon harventaminen vaikuttaa toisen asteen opiskelijoille oikeutettuun koulumatkatukeen. Se tulee erittäin todennäköisesti lisääntymään. Samalla tulisi arvioida, millaisia syrjäytymisriskejä liittyy nuorten pidentyneisiin koulumatkoihin tai asumiseen vieraalla paikkakunnalla ja millaisia tehostettuja oppimisen ohjauskeinoja tarvitaan ongelmien välttämiseksi.

Helsingissä 10.11.2014

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Antti Sahi
toiminnanjohtaja

Susanna Tauriainen
koulutusjohtaja